

Cornellin masennusasteikko – dementiaoireisten muistisairaiden depression mittari

Cornell-mittari on kehitetty erityisesti dementiaoireisten muistisairaiden depressio-oireiden ja niiden vaikeusasteen tunnistamiseen. Mittari koostuu viidestä osa-alueesta, jotka muodostavat yhteensä 19 osiota.

Arviointi pohjautuu potilaalla viikkoa ennen haastattelua esiintyneiden oireiden ja löydösten havainnointiin. Lisäksi on otettava huomioon, että osioiden 8 ja 11 arviointi tapahtuu sen pohjalta, että muutos on tapahtunut suhteellisen äkillisesti, alle kuukauden aikana.

Arvioinnin tekee potilasta hoitavan henkilökunnan jäsen, jolla on riittävä ammattitaito ymmärtää ja tulkita dementiapotilaiden käyttäytymistä. Kotihoidossa arviointi voi tarvittaessa tapahtua haastatteleamalla omaishoitajaa tai muuta potilaan arkipäivää tuntevaa henkilöä. Kysymykset esitetään lomakkeen mukaisesti. Selventäviä lisäkuvauksia saa käyttää, jotta haastateltava ymmärtää kunkin kohdan merkityksen oikein. Potilasta on syytä haastatella, jotta nähdään, että esim. omaishoitajan ja potilaan tilanteen arvion välillä ei ole ristiriitaa.

Koulutus Cornell-mittarin käyttöön tapahtuu parhaiten siten, että opiskeleva perehtyy ensin mittariin sitä aiemmin käyttäneen henkilön kanssa, ja he täyttävät yhdessä osiot vähintään kahdesta potilaasta.

Mittarista saatavat kokonaispisteet vaihtelevat välillä 0–38. Matalat pisteet kuvaavat vähäistä häiriötä tai häiriön puuttumista. Mitä korkeammat pisteet ovat, sitä vakavampi häiriö on. Yleensä pistemäärä yhdeksän tai enemmän merkitsee depression esiintymistä.

Asiantuntijat:

Suomen Alzheimer-tutkimusseura

Petteri Viramo

Kari Alhainen

Antero Leppävuori

Timo Erkinjuntti

Tiina Huusko

Sirkka-Liisa Kivelä

Keijo Koivisto

Hannu Koponen

Tuula Saarela

Raimo Sulkava

Risto Vataja

Cornellin masennusasteikko – dementiaoireisten muistisairaiden depression mittari

Nimi: _____ Syntymäaika: _____

Pvm: _____ Arvioitsija: _____

Pisteet yhteensä: _____ Pisteytys: a ei voida arvioida 0 ei esiinny
1 lievä tai satunnainen 2 vakava

Pisteityksen tulee pohjautua oireisiin ja löydöksiin, jotka ovat esiintyneet haastattelua edeltäneen viikon aikana.
Pisteitystä ei tehdä niistä oireista, jotka johtuvat fyysisestä kyvyttömyydestä tai sairaudesta.

A Mielialaan liittyvät oireet

1. Ahdistuneisuus
vaikuttaa ahdistuneelta, hautoo asioita, huolestunut	a	0	1	2
2. Surullisuus
vaikuttaa surulliselta, surullinen ääni, itkuinen	a	0	1	2
3. Ei reagoi miellyttäviin tapahtumiin	a	0	1	2
4. Ärtäisyys	a	0	1	2

B Käyttäytymisen oireet

5. Levottomuus
vaikuttaa kiihtyneeltä, väänтелеe käsiään, repii hiuksiaan	a	0	1	2
6. Hidastuminen
hitaat liikkeet, hidas puhe, hitaat reaktiot	a	0	1	2
7. Moninaisten ruumiillisten oireiden valittaminen
(pisteytys 0, jos vain vatsavaivoja)	a	0	1	2
8. Mielenkiinnon menetys
osallistuu vähemmän tavanomaisiin toimintoihinsa
(pisteytetään vain, jos muutos tapahtunut alle kuukauden aikana)	a	0	1	2

C Ruumiilliset oireet

9. Ruokahaluttomuus
syö tavallista vähemmän	a	0	1	2
10. Laihtuminen
(pisteytys 2, jos paino pudonnut yli 2 kg kuukauden aikana)	a	0	1	2
11. Energian puute
uupuu helposti, ei jaksa ylläpitää aktiviteetteja
(pisteytetään vain, jos muutos tapahtunut alle kuukauden aikana)	a	0	1	2

D Vuorokauden rytmiin liittyvät oireet

12. Mielialaoireet pahempia aamuisin	a	0	1	2
13. Nukahtaa myöhemmin kuin tavallisesti	a	0	1	2
14. Heräilee tavallista useammin yön aikana	a	0	1	2
15. Herää aikaisemmin kuin tavallisesti	a	0	1	2

E Vääristyneet mielikuvat

16. Itsetuhoisuus
ei koe elämäänsä elämisen arvoiseksi, itsemurha-ajatuksia tai itsemurhayritys	a	0	1	2
17. Itsetunnon menetys
moitiskelee itseään, huono omanarvontunne, epäonnistumisen tunteita	a	0	1	2
18. Pessimismi
odottaa pahinta	a	0	1	2
19. Masentunutta mielialaa ilmaisevat harhaluulot	a	0	1	2